

Provincia Romana

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68850](#)

PROVINCIA
ROMANA

AB VIT Prouincia Romana socios quingentos septuaginta nouem. Romæ, in Professorum Domo centum. In Collegio, Sedeq. Tusculana centum nonaginta. In Domo Probationis octoginta. In Collegio Pænitentiariorum viginti. In Seminario vigintiduos. In Collegio Germanico tredecim. Sex in Anglicano. In Marianarum, duos. In Lauretano, Illyrico, & Montis Sancti duodequinquaginta. In Florentino viginti duos. In Recinetensi quattuordecim. In Maceratesi sedecim. Totidem in Senensi. In Tiburtino duodecim. In Perusino viginti. Mortui hoc biennio tres & triginta. Admissi in Societatem octoginta quinque.

DOMVS. PROFESSA

Romana.

HINC autem apparebit, quam sim acturus omnia ex praescripto: quod de Romana Professorum Domo, de principe illa sede atque arce nostræ Societatis silere, de florentissimo Collegio pauca dicere constitui: non quod non superiorum annorum factas superauerint, aut certe aquauerint, sed quod ea, tamquam visitata, & licet non ponantur, ignota nemini, sit salius pratermittere. Quid enim, si dicam

A edem

ædem nostram concelebratam ab omni nobilitate,
quamplurimis officiorum ac ritæ magistræ: Pa-
tres, qui in ea versantur, fuisse multis auxilio, con-
silio, solatio: si longum incipiam confitentium &
communicantium ordinem texere, quod facillimum
factu eſet: nonne videar abundare otio, & iam
nunc præceptorum oblitus, obtemperare magis vel-
le, quam posse, intemperantia loquendi? Parcite
igitur mihi Patres, nostræ Societatis columna, ac si-
lentium meum imputate dignitati vestræ: nam &
expromi de vobis non nisi eximia debent, quæ inui-
dit hoc biennium: & præceptum, quod a vobis po-
tissimum exiit, ut per se cognita, ex annalibus, &
communia reſcentur, firmari decet vestro exem-
plo. Ferent alij æquiore animo, quod vos libenti tulisse
intelligent: & meum hoc factum vel defende-
tur, vel excusabitur: vestro defendetur consilio, meo
excusabitur obsequio.

COLLEGIVM. ROMANVM

COLLEGIVM Romanum, si vñquam alias,
discipulorum floret nobilitate & frequentia:
ita per amplum licet Gymnasium præconfuentium
multitudine angustum videtur. Et est cur bonorum
omnium auctori Deo gratiæ agantur, cum eorumdem
pietas elucescat magis & magis: quā cū discendi cu-
piditate coniungunt. Fructus auditorū non exiguis.
apparet in dies amplior: cum publice eius signū ali-
quod datur. quod est magna omnibus voluptati. Car-
dinales

dinales interdum, & qui varijs a Principibus sunt
legati ad Pontificem Maximum (quod aptum per-
aque fuit ad docentes honestandos, & ad excitan-
dos discentes) sua præsentia Gymnasium illustrare
voluerunt: plerūque per speciem officij delibantes ali-
quid e scholis compluribus: non raro etiam in una to-
tam horam expletentes. Quin & publicæ disputationes
fere semper ab illis ornantur: sic, ut non semel tue-
tibus positiones duobus adolescentibus Romani Re-
guli filijs, quindecim interfuerint. Unus posteriore
anno cum in Philosophica palestra sui dedisset speci-
men ingenij, admirationi omnibus fuit: nondum sex-
tumdecimū annū egressus. Qui ex utraque Sodalita-
te Beata Virginis, alijs antecellunt. Ceterū e nouem-
decim, qui in nostram adsciti Societatem, magna pars
ex illis profecta. Excitati plerique utroque anno ho-
nesta distributione præriorum. Auctum postremo
Collegium bibliotheca magni illius Mureti, quam
eius fratris filius, magna indole ac pietate adolescēs,
nobis nihil scientibus testamento reliquit.

DOMVS. PROBATIONIS

DE Nouitijs per biennium imbuendis: quod
constitutum est nostris legibus, priore anno
strictè obseruari cōptum. Ea causa fuit, cur non plu-
res trigintaquinque reciperenetur. posteriore igitur
quinquaginta. Et aliquorum constantia, aduersantiz-
bus necessarijs, ut sit plerumque, varijs probata ex-
perimentis. Neque enim defuere, qui subornatos su-
spicatis sunt filios suos, partim etiam ad Principem do-

A 2 rule-

4 PROVINCIA

tulerūt. Sed quo elimata magis veritas, eo magis inclaruit. Non est animus percurrere singulorū exempla: vnum feligam ex omnibus, cui cetera respondeant. Adolescens annorum septemdecim e vicino oppido, Roma commorans, dabant operam litteris, iam certus nostrae Societatis. cum hoc molitur, nescio quid afflans rumoris perstrinxit suspicacem animum patris. confessim ad urbem. seducit filium. conatur blandimentis primum, minis deinde eius animum infringere. adolescens, ne parentis sibi notam iracundiam magis accenderet, meliore consilio abstruso, mitiora obtendit. nec propterea segnior patris cura. domum, unde liberior exitus, diligenter obserari iubet. ignarus quid actū esset filius, sub noctem captata occasione furtim verso cardine domo erumpit. in probus ianuæ strepitus patrem aduerit, festinantem assequi, vbi iam tempus abierat: commodum enim alacer adolescens, atate, timore, tenebris, adiuuantiibus, Deo pandente viam fugæ, ad condiscipulos diuerterat: apud quos delituit dies octo. Interea hoc nuntio mater excita Romam aduenerat. ac forte templum ingressa natum offendit. hinc lacrimarum imber, arctiq. complexus. cum omnia ageret, & obfirmato filio, ageret nihil, maiore quam decebat ira & dolore stimulata, tristificas voces profundit. cum luctus incenderet, euincebatur filius ad miseracionem: sed, vt erat sublimium appetens, aduersus humilia durās mentem, concitus aufugit, pallio in mulieris manu relicto. Vix hoc fecerat, cū materni recordatione amoris cœpit mollescere. Ingrate (audiebat intus)

intus) ægram parentem relinques ? quæ te peperit,
perdes? Hæc, atque talia, dæmonis arte penitentia
iam languescens animus minime prohibebat : cum
conuerteret cū gressu oculos fere immutatus, cruen-
tam Christi tuetur imaginem. tum vero ad se se re-
diens. Igitur, permittes vt arescens illa lacrimula
æternum hunc sanguinem obruat, & mulier ex arce
pectoris expellat Deum? Ignave, scelus est in hac re
esse pium. hac cogitatione firmatus, institit fugam.
hoc magis vociferari parentes, appellare, interpella-
re viros principes, ereptum sibi filium tremere. deni-
que cum multam operam frustra consumpsissent, ip-
sius etiā Pōtificis aures verberare. qui causam cum
audisset, omne ipsius arbitrium Patri Nostro Gene-
rali permisit. is prius, qua est lenitate, satisfaciendum
matri censem, paucorumq. dierum requiem ignoscen-
do dolori concedendam: dum vix a muliebris infirmi-
tas, vel ratione, vel tempore, dolere dediscat. ægre id
adeo adolescenti, vt peruigili cura noctem extraxe-
rit. Et quamquam longam post fluctuationem para-
tum se in vtrumque Patri Nostro ostendit, tamen ap-
parebat e fronte, vtrum mallet. itaque apud nos ma-
neresitus, parentibus licet, qui conqueri non pote-
rant, frustra indignatibus. Pūs exercitationibus ex-
culti viri aliquot nobiles, magnaq. opum affluentia
potentes. Domus autē a anno censu non leui, hortoq.
contiguo veteris spatium excedente. vtrumque be-
neficio optimorum principum, quorum tantus erga
nos amor, vt occasionem occuparint vltro de nobis
benemerendi.

A 3 COL-

COLLEGIV M. POENITENTIA-
riorum.

FRUCTVS eorum, qui in hoc Collegio versantur, tacite magis estimari a vobis, quam a me inconsiderate ponit in annalibus decet. Sanctum est Pœnitentia[m] mysterium, a qua nostri dicuntur: & veluti Regis sacramentum abscondere bonum est. nec in re alia illa probatur aequa silentium, cuius vel leuiter violati etiam suspicio vietanda. Itaque singulis prætermissis, vniuersa percensabo. Vnus vno anno audiuit cœnobitarum presbyterorumq. confessiones omnis anteaetæ vita amplius ducentas. alter, hominum de populo his plures, quadraginta. ex his duobus quid reliqui præstiterint, cum sint in eodem opere, hoc biennio, conijcere potestis. Vno item anno ab apostasia duodecim, ab heresi sedecim, ab adulterio septuaginta duo, a meretricum consuetudine centum duodecim, a turpi corporis quæstu nouemdecim, a præpostera libidine reuocati quinquaginta quinque. restitutions factæ grauioris momenti quinque & viginti. Alter annus audiuit viditq. similia. Mira vnius conuersio. Vir erat, quod amicis narravit ipse, in magna scelerum conscientia aduenerat maturitas confessionis. cum is diem de die differret, vidit tale somnum. Existimabat se esse in æde, percepturumq. Eucharistiam cum duobus ad sacram mensam accedere. admonuit alter prænia confessionis. adit sacerdotem, nec expectata absoluzione, discedit e templo: deliberanti pro foribus utrum regredire-

grederetur, senex promissa barba, grauiq. oris dignitate, Nostin, inquit, illum? (eum ipsum indicabat) ille ego sum respondit. exceptit senex. at ego te queritam, admonitus nomine Beatorum Petri & Pauli, plerosque præterea cælites nominabat, vi institutam confessionem absoluas. Hoc dormiēti somnium, vigilanti consilium fuit. Ex ijs, qui maleficiorum pœnas capite expenderunt, unus fuit, qui Christianam religionem cum Iudaorum perfidia mutarat. agendus erat ad supplicium eorum, qui suo ipsorum insti-tuto venerant, ut ei in supremis adessent, verba auribus non admittebat. recordatus tamen se apud unum e nostris aliquando confessionem peregrisse, ora uit accersi. res cecidit supra rotū. repetita enim confessione omnium a pueritia peccatorum, ita resipuit, tam multas profudit lacrimas pœnitentiae testes, ita efficaciter habuit concessionem e patibulo ad circumfusam turbam Iudeorum (& conuenerant multi, iucundum de inuisi morte capessentes oculis spectaculum) ut illum existimarent omnes ad eum locum, qui recte morientibus patet, sibi aditum aperuisse. Nostorum etiam opera curatū, ut doctrinæ Christianæ præcepta aptis figuris in tabellis exposita (hi esse solent idiotarum libri) peruulgentur. Id repertum visum est ita utile, ut dynastæ permulti in suas ditiones quamplurima transmiserint exemplaria: & præfectus urbis, vicariusq. Pontificis mandarint, ut in cauponis omnibus & diuersorij assigerentur. Res profecto, quæ plus habeat in recessu, quam prima fronte promittat.

A 4 SEMI-

SEMINARIVM. ROMANVM

SEMINARIUM quo nunc est angustius, eo
tum instituitur rectius, tum regitur facilius.
Clerici quadraginta quinque, Conuictores quadra-
ginta, uno minus: et si locorum angustia multorum
animos nobilium diurna expectatione suspendunt.
Summus Pontifex unum e suis propinquis, quem ba-
bet carissimum, summa spe iuuenem inibi educari,
& apud nos edoceri iussit. Sex e numero horum ado-
lescentium his duobus annis: clerici duo, cōuictores
quattuor, in nostrum commilitum adscripti: duo ere
pti e rebus humanis: alter, filius fundatoris Collegij
nostrī Recinetensis, qui apud & quales affabilitatem,
apud moderatores obseruantiam ne vultu quidem
offendit: alter Marcus Antonius Muretus, cuius
commemoratio nominis a pliciter mihi refricat
animum: nam & ipsum adolescentem recordor, &
cuius fuit cognominis, patruum eius. Sed de patruo
dixi alias, & fortasse dicam: ut cognoscant omnes,
me, cui multum debeo, eidem plurimum velle de-
bere. iam enim de ipsis filio fratri, qui in Seminario
est mortuus pridie nonas Octobres anno huius saeculi
octogesimo sexto. & certe mallem de hoc aliis scri-
psisset, ne mea debita erga illum benevolentia, ve-
ritati abroget fidem. sed tamen quod mihi pretium,
si mentiar, cum facile possim coargui? Relictus est
a patruo intra annum etatis sextum decimum, im-
becilla adolescens valetudine, sed pietate proorsus
incredibili: quam ita ostendit apud nostros per men-
ses

ses sedecim, quibus patruo fuit superstes, ut præpropera consiliū maturitas prænuntiaret mortis celeritatem. partem morum eius in speculo, id est in testamento (non temere enim dixerunt antiqui testamenta hominum esse speculum morum) intueri poteritis. subiectur particula. Multa aureorum millia in opibus pueris in urbe nationis Gallicanæ, partim ut honesto iungantur matrimonio partim ut in religiosarum familijs, humanarum curarum solutæ, Deo liberius operetur. Et sunt hodie, eruntque in omne ævum, occupata videlicet pecunia ad perpetuos census, Romæ ad Sanctæ Susannæ in Quirinali, certæ moniales, quæ Mureti nomen ad posteros numquam intermoritura memoria transmittent. Id est in pios etiam aliquot cœtus aspersit partem non exiguae hereditatis. Mille reliquit aureorum summam Domui Professæ: insignem patrui bibliothecam Collegio Romano. Nec vero Seminarij congregationem Partheniæ, in qua ipse unus e sodalibus, mense ante, magna cum laude orationem habuerat Latinam, suæ beneficentia esse voluit expertem: legauit ad Crucis imaginem e solido argento, itemque par candelabrorum eiusdem materiæ, aureos quingentos. eaque omnia ita inscijs nobis, non tantum inconsultis, ut prius audierimus quid fecerit, quam quid facturus esset, potuerit aliquis suspicari. Iacobus Sabellus Cardinalis propter admirabilem sapientiam, usumque rerum agendarum magna cōplexus, et maiora promeritus, cuius mortem Romanum Seminarium luctu versuque celebravit, urbanam vineam comparari iussit in mo-

te

te Palatino : ubi fessi iuuenes studijs , & pressi an-
gustijs domus , opportuna quiete laxarentur. additæ
etia Bacchanalibus priuatae actiones fabularum , in
quibus oblectatio fuit mirifica, plenissima vtilitatis.
quod ipsum excitauit in adolescentibus discendi di-
lignantiam: ea quanta fuerit , vel ex hoc coniectari
potest: quod in Collegio Romano, ex omnibus scholis
qui antistarent equalibus , cum præmijs publice ho-
nestarentur, eorum maior pars & melior Seminario
obtigit: & non nemo inuentus est, qui in superiori-
bus classibus palmam numero tertiam, e tribus scili-
cet certaminibus, eamdemq. primam ordine tulit.

GOLLEGIVM. GERMANICVM

A LV M N I instar centum. magnam partem
Theologie vacant: etsi datum quoque speci-
men eloquentie, vel in festo omnium Sanctorum, sol-
lemnni oratione ad Pontificem: vel idibus Decem-
bribus die Sancti Eustrati in templo Sancti Apollina-
ris: vel ad exequias clarissimi viri Ludouici Blan-
chetti, qui fuit magister cubiculi Gregorio Tertiode-
cimo, in Vaticano eius sacello vere digno tanti Pon-
tificis religione ac munificentia. Magnus omnium
ardor ad pietatem et caritatem proximorum. Et ex-
titit fructus in hominibus eiusdem gentis, quibus Ro-
ma commoratio, aut diuersorium. magna scientia Ec-
clesiastici ritus, quam tota pane vrbs admiratur &
laudat. In Germaniam ex hoc Collegio profecti stre-
nuam dant operam Catholicæ religioni. Vnus ex eo-

rum

rum numero Wolfgangus Theodoricus a Raithnau
Salsburgensis creatus Archiepiscopus: qui & can-
delabra sex argentea aureorum pretio quater centū
Collegio donauit. Ad hæc, unus ex alumnis abiit e
vita. extrema eius exequar paucis, quoniam habue-
runt aliquid admirabile. Henricus ab Haiden cano-
nicus Treuerensis, pari morum elegantia & nobilitate
adolescens, cum ab extrema pueritia septem
annos in Collegio egisset, instanter requisitus a suis,
reditum parabat in patriam: sed veram illi patriam
Deo destinante, incidit in febrem, quæ octauo die attulit mortem: monitus a sacerdote de necessitate vltima (iam ante se generali confessione præmunierat)
ad Apostoli Andreæ corpus, quod Malphi colitur,
pro valetudine peregrinationem vovet: certam dein
pecuniam ad Crucem argenteam ponendam in æde
Sancti Apollinaris, is est Collegij patronus: itemq. ad
pallium, quo altare operiretur Deiparæ Virginis, in
cuius erat Sodalitio, reliquit. His rebus ita dispositis,
eum somnus multis præsentibus oppressit. post pau-
lo euigilans, accersito sacerdoti, qui erat ei a confes-
sionibus, O pater, pater, inquit. Quæ ego vidi? Quæ
interrogat ille. Quæ nec oculis, nec auribus, sed nec
vlo sensu percipi possunt. Cum communisset expecta-
tionem, & iungerentur omnium preces, subiecit in-
ter attonitum lætumq. sed propior læto. Salus mea
fuit in angusto: at benignitas Mariae Virginis, Sancto
rumq. Andreæ, Apollinaris, & martyrum nostrorū
tutelarium in tempore succurrerit. a dæmone sum du-
ctus ad iudicem. magna vis (cum solus essem) cir-
cumstetit

cumstetit accusatorum, varia crimina obiectantium,
iam iamq. exactor supplicij me pertrahebat ad Gehē
nam cum abesset prope nihil quin essem miserrimus,
astitit misericordiae parens, & ad illos conuersa. Quo
vos istum? aut quid vobis cum illo, qui tot annos mi-
hi in mea congregatiōne seruiuit? Consecutus deinde
Andreas, idem indignas, titulum obtendebat mei pa-
trocinij quam voveram ad eius tumulum peregrina-
tionem. Sanctus postremo Apollinaris cum ceteris
martyribus, quorum sacrosanctae reliquiae sunt in ade
nostra, vim inhibuit aduersariorum, memorans Cru-
cem, quam proxime mandaui faciendam: ita, quæ Deo
est gratia, periculo simul somnoq. solutus sum. Hæc
cum dixisset exultans, quarta fere post hora animam
reddidit. Henrici mors me admonet ut aliquid scri-
bam de immaturo decessu Patris Michaelis Laure-
tani, qui cum primus hoc Collegium rexerit per an-
nos quattuordecim, diuturnitate regiminis non extu-
lit animum, non amisit apud eos, qui regebantur, ve-
nerationem. quippe modestia & caritate illam pote-
statem consecutus erat, quæ est longe difficillima, ut
obedire gauderent qui iubebantur. mortem obiit
piam & sanctam, videlicet consentaneam vita: tan-
to alumnorum mærore, ut eum cum capere non pos-
sent, per questus effunderent. Tulere corpus cum
lacrimis & laudibus, vestem patris manusq. exo-
sculantes. & celebrarunt funus honoribus, si nostrā
consuetudinē spectes amplissimis: si eorū voluntatē,
de qua detraxit non parum patrum modestia, modi-
cis: si rem ipsam, talibus, ut agnosceres laudem grati-
animi

animi non ostentatione benevolentiae, nec ambitionis
vanitate quaestū. Manauit eius desiderium etiam in
Germaniam, quam iamdudum sui nominis fama ita
implerat, ut qui perfectam formam Germanici Re-
ctoris vellet describere, Michaelis Lauretani exem-
plo vteretur.

COLLEGIVM. ANGLICANVM

ARCTATIS Collegij rebus, coarctatus
collegarum numerus: iij summum sexaginta.
E quibus etsi priore anno decem, posteriore sex sacer-
dotes in expeditionem Anglicanam misi, multis
Christi Vicario additis, auxerunt Catholicorū cætū,
duo etiam Cælestium, propter eam causam, morte
affecti, Christophorus Bustonius, & Robertus Morto-
nus: utroque tamen anno duodenos, ad explendum
numerum, Rhemense submisit. Sincera iam inter om-
nes concordia: quamquam eam ad vitiandam iacta
dudum erant semina: quibus euulsis, omnium secu-
ritas, duorum pœna (quos ut fucos arceri placuit
Pontifici) fuit. Cetera, de sacrorum mysteriorum
frequētia, pījs peregrinationibus, exercitationibusq.
de anniversaria oratione Vaticana, deq. sollemnibus
e Philosophia & Theologia disputationibus, quia
vulgata, omittantur: gaudium certe, quod percep-
tum est ex Doctoris Gulielmi Alani accessione di-
gnitatis, præteriri non potest. Biennio ante venerat
e Gallia, ut de re Anglicana præsens ageret cum
Pontifice. diuersabatur in Collegio: ecce tibi septimo

Idus

Idus Augusti, anno octogesimo septimo, solus extra ordinem, nemine opinante, sed ne cogitante, quidem quia e lege, quam Pontifex tulerat, fieri non posse videbatur, omnibus tamen postea gaudentibus, & factum approbantibus, cooptatus est in Collegium Patrum purpuratorum. qui nouus honos moderato homini, summaq. virtute praedito, nihil attulit nouum, nisi ut maiore auctoritate prodeesse pluribus posset. Ex ea vero re tum in praesens magnum accepit afflita Anglia solatum, tum in posterum etiam certam spem solidæ gratulationis.

COLLEGIV M. MARONITARVM

DE MARONITARVM Collegij instituendi consilio, quoniam superioribus litteris prescriptum diligenter, nihil addendum videtur. ij sunt, si sacerdotem numeres, qui sacrum Chaldaice facit, omnino septendecim. parvus ager, spe magnus, nec fructu sterilis. Gnarum id tum Pontifici, qui ad æs alienum dissoluendum ducentos aureos dedit: tum Catholico Regi, qui in vino Neapoli exportando soluit eos rectigalibus. nam quid dicam de Antonio Carafa Cardinale, patrono eorum patreque amantissimo, spe ac subsidio totius nationis? qui unus, iuxta Pontificem Maximum, hoc Collegium inchoauit, auxit, nunc etiam longius prouexit: beneficio videlicet, e quo olim obuenient annui reditus aureorum trecentum. Is promouet eorum studia, e quibus cum tres anno posteriori confecissent Philosophie

losophiae curriculum, unus positiones publice defendit. Is studet conservanda eorum valetudini, & si forte defecerit, recreandae. Aegrotabat puer annorum vndeclim, parendi virtute conspicuus: tantaque apparebat vis morbi, ut mors instaret. iacebat tam alto sepultus sopore, ut eum nec vocis contentionem quisquam excitaret, nec admotis aculeis. & aperiebat interim, sed eodem momento natantia lumina cludebantur. actum erat de illo, nisi vigilare iussus oculis apertis, animus obsequij tenax corpori vim faceret: ita dum palpebras sustinet inuitas, vitam retinuit.

COLLEGIVM. LAVRETANVM
& Maceratense.

EPISCOPALIS dignitas nūc primū Lau-
retum inuecta imposuit nostris (quorum ope-
ra vsus Episcopus Franciscus Cantucius Perusinus
diuini cultus studiosissimus) maius onus proximos
adiuandi. Priore quidem anno, cum hiems gelida &
nuosa inualidam plebem, urbanam iuxta & pag-
nam prohiberet opere victuq. eleemosyna utrisque
quaesita. posteriore autem alloquio & consilio ciues
adulti clericiq. peste grassante: quæ ipsum etiam
Episcopum cum sustulisset, nostrorum quemquam nō
attigit. Etsi anno superiore obiit pater Nicolaus
Adelinus Collegij Illyrici moderator: qui annorum
paucitatem, quos degit in Societate (his ex tantum
fuere) fructuum multitudine pensauit. Reliqua, que
bic

hic gesta, & in Illyrico, Montisq. Sancti Collegij in animis vel sublenandis mole peccatorum, vel adiuuandis dum egrediuntur ex corpore: itemque in salute solatioque vinorum in carcere, quoniam sunt rursum trita, relinquantur.

ANCONAM missi sacerdotes duo: alter Episcopo in lustranda diocesi, alter urbi in imbuendis rudibus doctrina Christiana, praesto fuit. eodem missus qui populu habendis concionibus ad Adventum Domini prepararet. autem preterea Collegium senis cubiculis, & ambulatione.

MACERATAE in duobus maxime scelerum damnatis, ultimoque supplicio affectis, nostrorum pietas, Deo fauete, eluxit. alter enim, cui ignito forcipe membra erant vellicanda, detrectans paenitentiam, anima parabat interitum. alter retractans crimina, quem patet fecerat in quaestione, obstinata mente simulabat innocentiam. utrique eorum aures aperuit Deus: ille enim bene preparatum pectus obtulit morti: hic autem suis euolutus integumentis, quod scelus male texerat, voluit omnibus audientibus confiteri.

RECINETENSE. COLLEGIVM

SVPERIORE Quadragesima Senatus a Prestre Nostro Generali concessionatorem obtinuit, eundemque mirifice applausu fructuque audiuit. Discordiarum finiendarum arbiter constitutus Collegij Reclavor, magno multorum bono. Scholae pleniores, quam vñquam antea. Sodalitatis utriusque magna pietatis incre-

incrementa. ea maxime perspecta, cum altis niui-
bus prementibus terram gelu, paupertas fame labo-
raret. tunc enim sodales quadripartiti totam urbem
perambulantes cum saccis vnum in locum quæsi-
tam stipem congregabant, vt indigentibus tribuere-
tur. eius rei fama late diffusa etiam Perusiam mana-
uit, missiq. duo e sodalitate Perusina, qui eius nomi-
ne cum Recinetensi inirent societatem. Terni utro-
que anno inter nostros admissi, aliqui inter alios ordi-
nes. Ceterum eminuit vir annorum sex & triginta:
quiduodecim olim annos apud Turcas captiuus egit.
Hunc Capuccini nolunt adsciscere nisi ad sacerdo-
tium. itaque nunc illa etate, vt discat litteras, suppo-
suit se nostris, & manum ferulae: ita serio, vt cum ma-
gistro egerit sapientia, ut haberetur numero puerorum,
& cum eis peraque caderetur. vir magno oratio-
nis & mortificationis studio, tantaq. flagrans cari-
tate in pauperes, quorū pater iam dicitur, vt cunctas
curas ipsorum amore leuiores habeat, eosq. sibi tuen-
dos suscepit vel cum periculo valetudinis. tantos
præterea progressus in litteris fecit, vt iam capax
sit sacerdotij. Instituta schola doctrinæ Christianæ
mane diebus Dominicis, quo opifices confluunt, &
rustici, tanto maiore cum utilitate, quanto genus ho-
minum imperius. Excitatum cœnobium virginum
ad religionis munia studiosius exequenda. exposuere
omnes sacramento confessionis quid queque dolen-
dum egisset in vita: priuatis opibus in communę col-
latis, quod ante ea neglexerant, Fine prioris anni pa-
cer Franciscus Orlandius, vir cum multis virtutibus

B excel-

excellens, tum maxime sui despicientia, concessit e vita . nec desunt ex externis qui gloriam migrantis in cœlum animæ se vidisse testentur. Concludam Recinetum exemplo mulieris , quæ in morte filij constanti animo ferenda, virum supergressa videtur. Collegij huius fundator Paulum Leopardum filium miserat Romanum , vt in Seminario a nobis instituere-
tur. In studijs processerat adolescens, nec mediocrem spem sui concitarat. sponsa ei interea domi puella nobilis cum dote amplissima viginti millium: eam altera tāta pecunia sequebatur lege hereditatis. videbantur munimenta familiæ, si futurum prospiceres, præclare constituta. hæc erant consilia mortaliū: hæc vota magnarum cogitationū: mors media interuenit, & turbauit omnia. ferendus erat nuntius ad miserā matrem. ne grauiore istu prosternetur, vel vt solato rem haberet magis præsentem, suscepit hanc prouinciam Rector Collegij. eum ubi vidit mulier, præsagio malorum diuinavit quod erat. & quamquam dolore percussa, antequam quicquam audiret, precibus effusis ante Crucifixi imaginem, muliebrem animum firmitat. surgit deinde, & accepto nuntio , nihil immutata, iterum procumbit in genua, eo maiore afficiens vi- dentium oculos misericordia, quo animo fortior . Tū presso mærore, aut victo. Pater, inquit (referam enim ipsius verba) nihil ad aures poterat grauius accide- re: sed quoniam depositum suum repetit Deus, ita me ad eius voluntatem conformo , vt si commodaret iterum, iterum eius voluntatem antelatura sim cupi- ditati meæ. Neque id ostentationi datum : postridie enim

enim cum tota familia gratijs Deo agendis communi-
cavit in templo.

COLLEGIVM. FLORENTINVM

PRÆTER confessiones vniuersæ vitæ, quæ
vno anno fuerunt non pauciores centum, restitu-
tiones aeris alieni, & pacificationes plurimas, mul-
torumq. conuersionem ad pœnitentiam, hæc pauca
adijcienda. Opificum cœtus, qui diebus festis a pran-
dio de rebus pijs erudiuntur, institui cæptus magna-
cum eorum utilitate, nec minore frequentia. Unus ne-
semetipse exanimaret, quod iam facere parabat, de-
territus. Aethiopes quinque informati a nobis ad
baptismum. E nostris auditoribus, quinque varijs se
religionibus addixerūt. Quinque item mulieres, quæ
egestate coactæ, unde ostendebatur utilitas, illuc li-
bidinem transferebant, ut melius sibi consulenter in
tuto locatae. Famosa meretrix se infamia exemit &
peccandi licentia: magnaq. pecunia in pios usus ero-
gata (in his & puellam inopem alendam dotandāq.
curauit) cum honesto viro coniuncta. At mulier
quædam clarissimis natalibus, abundans diuitijs, &
pietate, una ex ijs, quæ templum nostrum frequen-
tant, expleuit diem supremum. Hæc erat operibus mi-
sericordiæ maxime dedita, omnibus religiosorum fa-
milijs beneficio cognita: illum se diem perdidisse ra-
ta, quo nihil cuiquam praestitisset. si quem e mensa au-
disset emendicantem stipem, surgebat statim, suamq.
portionem ferens ad ianuam, communicabat & co-

B 2 mede-

medebat cum illo . culcitas suas omnes pauperibus
 tribuebat , paleam sibi , vbi cubaret sub sternens . cili-
 cium interius semper habuit , duabusq . horis ante-
 quam expiraret , clam omnibus domesticis ferream ca-
 tenulam vni e nostris dedit , qua carnem iuxta erat
 præcineta . Hac scribenda videbantur de femina cui
 mira semper cupido fuit Dei colendi . Facies interior
 templi extructa toti adficio conueniens . exterioris
 formā Magnus Dux vidit probauit q . facta potesta-
 te , vt e foro tantum spatiū exciperetur , quantum
 structuræ satis esset , addito breui grauiq . præconio or-
 dinis nostri . quod ipsum non tam re fuit nostris gra-
 tum , quam ut minueretur suspicio eius immutata re-
 luntatis . Auxit opinionem , quod sacrum nostrum ta-
 bernaculum , insignis cuius pulchritudo celebri fa-
 ma erat vulgata , ne materiam sermonibus præbe-
 ret , ementito habitu visere voluit . idē factum ab uxo
 re . Sed & Florentini inter cetera , quæ ostendūt hospiti-
 bus , vnde vrbis elegantia astimetur , templū etiam
 nostrum demonstrant . & vero est cum Apostolorum
 omnium statuis , gypso cutem marmoris imitātē , tum
 etiam duabus tabulis pulcherrime pictis , illustre .

COLLEGIV M. SENENSE

CVM priore anno frumentum anguste obueni-
 set , penuria laborabatur in hac vrbe : sed nihil
 tamen defuit nostris , eorumq . suas subuentum mul-
 tis qui premebantur fame : profectum vtrumque e li-
 beralitate piorum , qui gustarunt de eleemosynæ sua-
 uita-

uitate: itaque ea collecta r̄berior in concionibus quā
vlo v̄mquam antea anno. Posteriore quidem, quo in
aede maxima concionabatur noster, etiam summis astri
bus nihil imminuta frequentia (audiebatur enim ab
omnibus libentissime, eoq. audito multa siebat) Cum
puellæ nuditas commendaretur, reperta est que pal
lam superiorem sibi detraxit, vt inopi daret, annu
liq. aurei in arculam quætoriam coniecti. ad Colle
gij certe necessitatem, quam auxit vinea muro cinc
genda, pariterq; ad ornatum templi collati sponte
aurei septingenti. quin etiam ciues aliquot nobiles
annuam pecuniam sunt inter se pacti datus prop
rio chirographo, nemine e nostris sciente. Non par
ua hac, sed hoc mirum magis. Collegium in sum
ma erat annonæ caritate: pater rector modios fru
menti duos videbat esse necessarios: deerat res, et cō
siliū. hoc ipsum dum animo agitat, vocatus ad ia
nuam videt aliquot iumenta frumento onusta: donum
Senensis Archiepiscopi, qui Romæ morabatur: ea
res affirmauit diuinam prouidentiam. quamquam au
tem res arctæ essent Collegij, tamen hereditas una,
quam mulier testamento reliquerat, vt premeren
tur rumores vulgi, magno animo repudiata. Terni
vtroque anno, & plerique adolescentes summo ge
nere in Societatem adscripti. et si unus ex eis firma
ta vir ætate & Iuris consultus, magna apud omnes
existimationis. Scholæ enim & iuuenum Academ
ia, quæ olim neglecta, maxime celebrantur: iuemq.
virorum Sodalitas, quæ sedem habet in Collegio sub
nomine sanctissimi Sacramenti. accessit conuentus sel

B 3 lula.

lulariorum, qui diebus festis pariter in Collegio ad pietatem instruuntur. e discipulis cum mortuus esset adolescens unus ingenti significacione pietatis, elatusq. tristi ministerio a sodalibus, magnos in admirabunda ciuitate animorum motus excitauit. Doctrinæ Christianæ utilitas in dies amplior & illusrior. Aethiops institutus a nostris, qui erat baptizandus. Monasteria multa adiuta concionibus, & confessiōnibus excipiendis. confessiones etiam singulis mensibus auditæ in ergastulis. meretrices a turpi quaestu non pauculæ abductæ. inuenta ratio, qua puellæ diuitijs orbæ & parentibus, quæ pernoctabant in porticibus non sine periculo, in tuto essent, honesteq. alecentur. complures e corruptis moribus ad emendatiorem vitam traducti: sed hi duo admirabiliter. Vt ebatur iuuenis opulentus & nobilis puellæ consuetudine: persuasum est mulieri, ut absente iuene, qui rusticabatur, patesceret peccata confessione. quod fecit: simulq. constituit amplecti pœnitentiam: eodem die rediit adolescens, eiusq. quam immutatam repente viderat, consilio adductus & exemplo, confessionem facit, itaq. vertit animum ad amorem cœlestium, ut non solum illi data dote aperiret cœnobium Conuersarum, quas vocant, sed eius quoque sororem conuerterit, quæ gradiebatur per eadem vestigia. multi confirmati in supremo vita tempore, quo anima disceptat. Corcyrensis quidem Episcopus cum haud prope ab urbe grauissime agrotaret, missis curriculo litteris ad prætorem nocte adulta, oravit ut ad se nostri mitterentur: missi magno cum fructu, solatioq.

latioq. morientis. Hoc etiam pertinet ad indicandā religionem Senensem. Iuuenis unus ex ijs, qui sacra apud nos obeunt mysteria, publico fungebatur magistratu: cuius dignatio non ferebat ut incederet sine apparitoribus & pompa: ita, ut vitaret sermonem vulgi ad deteriora plerumque prompti, erat sacramentorum frequentia prorsus abstinendum. Sed ingeniosus est amor Dei. Lineo amictu ac facie operata veniebat ignotus ad templum, ut nec veteri ciuium consuetudini, nec priuatæ pietati decesset. denique plus centum confessi de peccatis tota vita commissis. Multa paucis diximus, ut in transcurso. Sed eorum magna pars debetur concionatori: cuius quoque persuasu constitutum, ut prima hora noctis ad certum campanæ signum supplices ad Deum preces pro defunctis offerantur. Pientiam (hac est vrbis proxima) missus sacerdos Quadragesima, pietate profuit ciuibus, & amore paupertatis: illam ostendit, diuinam legem explicando: hanc pecuniam, quæ illi de more tribuebatur ut ceteris concionatoribus, constanter recusando. Missi etiam aliquot iterum ac tertio Collem (nomen vicini oppidi) elisis stirpibus prauarum consuetudinum pluribus quæ caput tollebant, effecerunt ut oppidani magna sibi ad Christianæ uitæ statum subsidia pararent. Superest ut repeta tur de pacificationibus aliquid iniurijsq. remissis. nā & lites direpta difficile tres aut quattuor: & qui graue acceperat vnlus, donauit offendam: nec defuit, qui rebementer l̄esus, mentis æquitatem, qua ignoscet inimico, ederet scripto, ut auferretur omnis suspi

B 4 cio

cio simulationis. Rixa inter adolescentes Germanos, qui huc conueniunt causa disciplinariū, exarserat: timebatur, si glisceret, maximum incendium. Romæ unus e Cardinalibus cum Patre Nostro Generali agit, ut tam periculosi ignis restinguendi prouinciam nostri susciperent. idem hic orabat prætor urbanus. Tā prudens regentum consilium & studium hominum iussa facientium, Deus, quo auctore hæc fiunt, prospero euentu comprobauit. Inueteratae inter fratres duos erant inimicitiae. neutrum ulla spes placandi. ex satiis dato & accepto tuti magis uiuebant, quam securi. alter cum morbo esset oppressus, de confessione cogitat. accersitur unus e nostris. hoc interprete frater ad fratrem ducitur, prævia placatione animorum. & tandem duodeuiginti annorū odium osculo finitum. Sed insignis in primis pietas uiri nobilissimi. Habebat filium spem senectutis, qui cum ferro imperfectus fuisset, & caleret adhuc corpus sanguine, antequam conderetur sepulcro, non modo imperfectori pepercit, sed ad prætorem ultro misit litteras, quibus se profitebatur non persequi filij cædem, quam recentem licet & molestam, Christi amore ex animo reieciisset.

COLLEGIVM. PERVSINVM

MAIOR quam pro templo frequētia: itaque de eo producendo cogitatum. & iam opus feruet. ornatum sacellum noua supelētili. auctum Collegium qua ad scholas (quæ nunc capaciōres, quia videlicet celebratores) protenditur. additum non nihil

nihil anno vestigali. Praefectus urbis nostro in templo Eucharistiam persæpe ciuibus præbuit: nostris, præter Sabbathariæ eleemosynam non raro prandium misit. Episcopi pariter, qui idem & Cardinalis, prolixa erga nostros benevolentia. venit ad ipsos aliquando repentina aduentu: sed oratio, qua eum rhetor noster in Collegium: & carmen, quo unus & discipulis in gymnasium excepere euntem, multa item genera versuum poetico ingenio elaborata tanto maiorem admirationem ei fecerunt, quanto minus tenuis ad apparandum fuisse intellexit.

Externorum iuuenum, qui hic studiorum causa commorantur, creber ad nos, ut in pietate exerceantur, aduentus. Vt raque Dei matris congregatio in dies magis efflorescit. Minor quattuor peperit nostræ religioni, alijs plures. Maior, quibus viris constet, colligetur ex unius exemplo. Ex eorum numero iurisconsultus insignis vita fama q. dederat amico mutuum pecuniam. cum differretur solutio, clementer repetebat: nec quicquam recipiebat: cunctante illo propter implacationem forte rei familiaris: egregius interea debitor cum desperaret reddere debitum, quod prægrauabat, vt omni se molestia liberaret, constituit tollere creditorem. captato tempore incuriosum occupat, domum eius cum sica ingreditur. hac illum septies perfoßum, velut mortuum relinquit. Sed is, quem Beata Virgo protegebat, vim ferrri non sensit: penetrato ferrum vestimento, in cute hæserat, vna tantum plaga strinxerat de corpore. uocandus erat vulnerarius, noluit accersi, ne ea res,

si

si fieret palā, vulneratori obeset. seruum iubet parare quæ curando vulneri erant opus. Sed cum res ipsa sua se mole prodiisset, nihil æque ægrum habuit eius animum, quam ut ne crimen deferretur ad iudicem, ac ne quid grauius homini accideret, a quo fuit vulneratus. Erat ex ea schola, quæ orandum docet pro inimicis, & bonum pro malo reddendum. Ciuitas fere tota in eo, quod ad Christianum officium pertinet, nostris addicta. Quidam e prima nobilitate in capite acceperat ab inimico vulnus ita graue, ut pars cerebri defluxerit. ad tres menses præterea vix duxit vitam. patrum rogatu pacem concessit. Simultas inter virum vxoremq. composita. odia complura restincta: quod non contemnendum in urbe, propter vetus armorum studium tenaci inimicitarum, & in iuuenibus multis, quos super etatem virarum astus, & vltionis ardor accenderat. Intervissa erat per aliquot annos explicatio doctrinæ Christianæ: priore anno reuocata est: maiore negotio, quo difficultius repetuntur interrupta: sed maiore etiam lætitia, quanto bona aliquandiu desiderata, magis quam assidue percepta, delectant. & alliciens quidem primo fuit puerilis vterque sexus splendore præriorum. nunc amorem concinnauit consuetudo: & parentum approbatio excitauit industriam filiorum. Eleemosynæ de nostrorum consilio multæ fiunt & magna. Quidam sororem, de qua durius suspicabatur, affecit vulneribus, quod eam diceret non modo extra noxam, sed etiam extra famam noctis se conseruare debuisse, hanc pia quædam mulier

a no-

a nostris admonita, curandam, alendam in cænobio
uirginum, ibi q. si duret, adiuuandam dotis triente su-
scipit. Verum in hoc capite de eleemosyna illud silen-
dum non est, ab illustri quodam iuuene, cum sæculum
desereretur, relictos fuisse aureos Collegio nostro su-
pra septingentos: ut eorum parte altera ornaretur in
templo sacellum: altera ad necessitates Collegij ute-
rentur. cupiebat quidem ille dare se nobis, sed re non
obtingente, dedit partem bonorum. Duorum etiam
iuueni pari generis claritudine notabilis conuersio.
præferox unus ingenio, & insuetus rixis: hic plus de-
cem aureorum millia cum dedisset pauperibus, secu-
tus est Christum uocantem. alter fluens luxu mundi-
ciaq. tanto fuit admirabilior, quanto se ad duriorem
uitam conuertit. Ad salutem porro animæ non solun-
uiuentes, sed morientes quoque e nostro portu profe-
sti: siue ij naturali morte tollerentur, siue violenta.
Huius rei unum specimen dabo. Vir erat in hac ciu-
itate gente magis spectabilis, quam uita: uis maleficio
rum (neque enim semper felix improbitas) per-
duxit hominem ad luendum supplicium lege debi-
tum: ceterum adiuuante Rectore Collegij, ita a quo
animo hoc iudicium tulit, ut generali confessione
peracta, fluentibus lacrimis non tristitia indicibus,
sed penitentia, dulciq. colloquio cum Crucifixi ima-
gine, cuius verba sunt quidam conati assequi scriben-
do, communis existimatio sit, eam illi mortem a Deo
permittam, ut spe immortalitatis maiore moreretur.
Sed hic me locus admonet, ut ponam aliquid de ijs,
qui hoc biennio in hoc Collegio mortui. ij tres fuere.

vnus

unus ex administris rei domesticæ, quem, ut reliqua
omittam, referunt, iter facientem nocte quadam cum
in diuersoriolo impudica mulier & procax insidiare
tur eius pudicitia, pernoctasse in oratione Dei, &
peruigilasse usque ad lucem, ne amitteret thesan-
rum, qui recuperari non potest. Docebat alter Gram-
maticam haud multum uiginti annos egressus, sed uir-
tute & prudentia iam morti maturus. Tertius pater
Ioannes Nicolaus Denotarius, id enim illi cognomen.
De hoc, quoniam uir fuit spectatæ per plures an-
nos in Societate integritatis, paulo plura dicentur. Is
enim iā inde a Patre Nostro Ignatio, cui fuit egregie-
carus, regimen tenuit inter nostros. præfuit diu pro-
uinciae Romanae in Collegium postremo Perusinum,
quod rexerat aliquandiu antea, secessit: hanc enim fes-
sæ ætati quasi sedem delegerat. Et præficiebatur qui-
dem illi: uerum cogitans esse properandum, hoc unū
agebat, ut animum ueris succingens bonis, bonisq.
prælucens operibus, quandocumque uocatus esset, ex
ante preparato celerrime sequeretur. aduersa iam
pridem erat ualetidine, sed aut non intelligebat, aut
contemnebat, simulans firmitudinem: dum tandem
vicit morbus. Tota ciuitas simul ægrotare visa est.
ita Cardinalis legatus, & qui vicem gerebat legati,
& Episcopus, & magistratus, clerusq. omnis erant
de vnius salute solliciti, omnesq. per medicos, qui ægro-
tum curabant amplius septem, aut etiam per nostros
valetudinis secreta, atque eius progressionem mo-
mentis singulis rimabantur. primoribus enim tantum
aditus patebat. ipse autem finem sibi instare præsen-
tiens,

tiens, in lacrimas se effundit, pertusus vitae, ut dicebat, tam negligenter exacta. Hinc generali confessione animum purgat, acceptaque absolutione, præclara fiducia conscientiae, an submissione animi, noluit esse saecerdotis in premendis quæ audierat, astrictam fidem. Me, inquit, libente fiet ut omnia mea peccata culibet detegatur. tum misit qui suo nomine indulgementum ab Episcopo precarentur. Venit Episcopus, remolitusq. arbitris fudit super eum suppliciter preces, hominiq. benedixit. Sacro deinde munitus viatico oleoq. inunctus, cum ipsis, qui erant in Collegio piacularis globulos cereasq. agni cœlestis, aliasq. imagines singulis diuisisset, in hunc fere modum omnes alloquitur. Carissimi ingredior viam universæ carnis, omnem meam spem in Dei misericordia repositam habens, vobis alter non deerit, qui meas tucatur partes, & si forte, culpas emendet. has mihi vos aequum est ignoroscere, & ab immortali Deo veniam impetrare. neque enim inanibus lacrimis, sed profuturis apud Deum precibus vestram probabitis erga me benevolentiam. cum quererent, quid vellet eos meminisse, ecquid mandaret exequi. Vnum illud, respondit, quod sæpe a me accipisti, pectoribus vestris relinquo, studium obsequij. id enim mihi in hoc articulo temporis summam assert securitatem. Vix haec præassistentium fletu auditam, paulo post intumescere lingua, & labi spiritus. igitur cum composuisset corpus, oculosq. defixisset in Christi effigiem, intercluso spiritu extinctus est ingenitiluctu nostrorum, & incredibili dolore ciuitatis, quem, accurens ad defuncti corpus, osculis & lacri-

misi.

mis implebat. Celebratum est funus iussu Episcopi a clero vniuerso: & nunc etiam omnibus grande desiderium mortui manet. quippe tanta erat caritate, ut communis pater ab omnibus diceretur. Perusina diœceseos oppida diebus quadraginta percurrerunt duo e nostris, obeuntes munia Societatis. reducta mulier ad amorem vitæ, cuius finem veneno saepe tentauerat. alij ab inferenda inimicis cœde depulsi. Doctrinæ Christianæ discendæ studium iniectum pueris, & docendæ parochis propositum exemplum.

COLLEGIVM. TIBVRTINVM

QVODAM die breuiore spatio post Solis occasum unus e nostris cum in duos incidisset armis paratos atque animis ut quedam interficerent, sensit quid agerent: composuit inter eos pacem, adeo a cœdis consilio deterruit. et si multorum etiam odia sopita. puella, quam mater in ætatis flore prostituerat, ad bonam frugem reducta.

Anno posteriore sextodecimo Kalendas Sextiles proxime ante diem festum Sanctæ Symphorose, quæ Tiburtina cum fuerit, antiquam illam suam patriæ in tutela habet, ipsius reliquiae Roma allata, caput Sancti Getulij eiusviri, quod Tiburtū Episcopus nostri amantissimus ex peruetusta æde Sancti Petri nobis curauit, caput item unum undecim millium ex beatissimo Ursula comitatu, sollemni pompa translatasunt in recens templum nostrum, peregregie ædificatum, liberalitate Matthæi Contarelli Cardinalis,

cui

cui Societas nostra plurimum debet. res fuit omnino
visenda. obuius clerūs in sacra ueste: magistratus in-
signi cultu, lucentibus cereis: coniugum & libero-
rum agmina per sexum & etatem disposita: ornata
vrbis porta, qua pompa ducebatur: via omnes flori-
bus stratae: conueniti parietes peripetasmati: extru-
eti, qua incederetur, sublimes arcus in speciem trium
phalium, in quorum fronte accommodata elogia ver-
sibus disertis. Sacræ portabantur reliquiæ fulgentes
argento, patentes in ferculo, pio sacerdotum ministe-
rio, sub velo carbasino, symphoniacorum choris sua-
uissime præcientibus. et si qui ferebant, interdum re-
sistebant in via, non tam difficultate acclivitatis,
populiq. frequentia, quam festo iuuenum occursu,
qui multorum referentes personas, quibus antiquum
Tibur gloriatur, sanctitate insignibus, e pegmatis
Symphorosam concinno carmine salutabāt, et aduen-
tum ciuis suæ gratulabantur. auxit hoc spectacu-
lum celebritatem ædis nostræ cum Sanctorum tu-
telarium ueneratione. maior propterea sacra myste-
ria obeuntium numerus, & ad doctrinam Christianam,
quæ magnifico celebratur apparatu, magnaq.
dignitate, concursus.

PER STRICTAE. BREVITER
aliquæ Missiones.

CETERVM in hac Provinciâ ad discreta, di-
uersaq. loca per Quadragesimam, aut per alia
etiam tempora missi hoc biennio proximorum salu-
ti pro-

ti procurandæ, multi. Priore anno Hadriam Conuer-
sanumq (vrbes sunt in Appulia) posteriore, Lucam,
Fabrianum vrbs illa florens in Tuscia, Fabrianum in
Piceno: permulta item ad oppida, ut Columellam, ad
Montem Fortinum, ad alia. quibus in locis omnibus,
et absoluam breui, munera Societatis præstata, fructu
laborem fallente. Secernam hæc duo. In Fortino Mō
te disputabat aliquando orator euangelicus de Chi-
stiana remissione offensarum: contendebat acriter, age-
bat vehementer. media oratione cum de more inter-
quiescit, unus ex auditoribus ante omnium ora oculosq.
submissis ante altare genibus, maxima voce pro-
fitetur condonare se recentem filij cædem (nondum
abierat annus) nec iniuriarum velle meminiſſe: quin
et dato pacis pignore, homicidæ patrem, qui erat in
templo, lacrimantem complectitur. Et tunc quidem
omnes admiratores tam excellentis facti, postmodum
etiam imitatores aliquot fuere. Fabriani autem do-
ctrina Christianæ explicatio et modulatio usque eo
processit, ut nullus alijs sermo non tantum cantus
per eos dies in illo oppido tam frequenti audiretur.
interdiu templa, fora, porticus: noctu domus, offici-
nae viæ diuinis canticis, ad quæ adhibebatnr sympho-
nia cum musicis instrumentis, personabant. hoc erat
studium omnium diebus negotiosis: festis spectacu-
lum. has voces tertibat infans, nondum integras red-
dens: hoc pueri emulabantur, hoc adulti, hoc inuide-
bant senes utrisque, quod ipsorum ætas iam esset ex-
æta, nec pueritia in hæc tempora incidiſſet. Institutum
deinde doctrinæ Sodalitium, ne rerum humanarum

more

more, cœpta initij validas, spatio languescerent. Idem fere de alijs oppidis dici potest. Parua hæc sunt, dicet aliquis: fateor: sed hæc parua maiores nostri, a quibus fuerunt tam magna, maximi fecerunt.

NEAPOLITANA PROVINCIA

VERSATI sunt in Neapolitanæ Prouinciae locis septem, socij fere trecenti. Neapoli, In Professa Domo sexaginta quinque. In Collegio centum viginti quattuor. In Nolano, antequam Neapolim commigrarent Nouitij, unus & quinquaginta. In Catacensi, Aletino, Bariensi, in singulis septenideni. In Cirinalo septem. Minuerunt numerum undecim. Auxerunt quadraginta quinque.

DOMVS. PROFESSA

SINGULARI pietate & munificentia excellens Roberta Carafa Dux Matalunensium Collegij fundatrix partem etiam curarum in hanc Domum deriuauit. nam ex perpetuo reditu aureorum quinum millium, quem esse voluit proprium Collegij, ita res composuit, ut quaterna millia ædificandæ Professorum Domui attribuantur: donec opus sit perfectum: in quo nunc laboratur. Templi etiam

C instru-